

DREPTURI ȘI OBLIGAȚII ALE STUDENȚILOR

Ghid practic cu întrebări și răspunsuri

Materialul a fost realizat în cadrul proiectului „Intervenții pentru învățământul terțiar - măsuri sistemice pentru prevenirea și reducerea abandonului universitar”, cod SMIS 322473, implementat de către UEFISCDI în parteneriat cu Ministerul Educației și Cercetării, cofinanțat din Fondul Social European+, prin Programul Educație și Ocupare, și bugetul național, ca o măsură complementară de sprijin destinată beneficiarilor de burse sociale prin Activitatea A.6 - Acordarea de burse sociale studenților proveniți din medii și grupuri dezavantajate.

PRINCIPII

? Pe ce valori se întemeiază drepturile mele ca student?

Drepturile studenților sunt garantate printr-un cadru legal național bazat pe următoarele principii fundamentale:

- **Echitate:** tratament egal și corect pentru toți studenții;
- **Centrarea educației pe student;**
- **Nediscriminare și egalitate de șanse:** indiferent de origine, sex, religie, statut social sau alte caracteristici individuale;
- **Participarea studenților în luarea deciziilor:** vocea ta contează în structurile universitare;
- **Respectarea drepturilor și libertăților membrilor comunității universitare;**
- **Libertatea de exprimare:** poți spune ce gândești (cu respectarea libertăților celorlalți), fără teama de consecințe;
- **Dreptul la asistență și la servicii complementare gratuite;**
- **Transparență și acces liber și gratuit la informații.**

Aceste principii stau la baza oricărui drept concret din ghid. Dacă simți că un principiu este încălcat, ai dreptul să semnalezi situația.

INFORMAȚII GENERALE

? Unde sunt scrise drepturile mele? Unde verific?

Există două documente-cheie pe care orice student ar trebui să le cunoască:

- **Codul drepturilor și obligațiilor studentului** (aprobat prin OME nr. 4394/2024), documentul național, obligatoriu pentru toate universitățile din România;
- **Codul universitar al drepturilor și obligațiilor studentului**, elaborat de fiecare universitate pe baza celui național. Poate adăuga drepturi suplimentare, dar nu poate restrânge drepturile naționale.

Caută pe site-ul universității tale „Codul universitar al drepturilor și obligațiilor studentului” sau cere-l de la organizația studențească.

? Regulamentul facultății mele spune altceva decât Codul național. Care se aplică?

Se aplică Codul național. Codurile universitare trebuie să includă toate prevederile naționale și pot doar să le detalieze sau să adauge drepturi în plus, niciodată să le încalce. Dacă observi o contradicție, semnalează-o studenților reprezentanți sau Comisiei de etică.

Un regulament intern al facultății care contrazice Codul național este inaplicabil. Prevederea națională are prioritate.

DREPTURI LEGATE DE ACTIVITATEA ACADEMICĂ

? Profesorul nu ne-a spus niciodată cum se calculează nota finală. E normal?

Nu. Ai dreptul de a fi informat, în primele două săptămâni de la începerea semestrului, cu privire la:

- conținutul și tematicile disciplinei;
- metodele de predare-învățare și bibliografia;
- modalitățile de evaluare și ponderea fiecăreia în nota finală;
- cerințele minime de promovare.

Dacă în octombrie ți s-a spus că nota finală = 50% examen + 50% proiect, ai dreptul să te bazezi pe această formulă în sesiune.

? Profesorul a schimbat în ultima săptămână tipul de examen. Are voie?

Doar cu acordul vostru. Ai dreptul de a ți se solicita acordul pentru orice modificare a modalităților de evaluare față de cele prezentate la începutul semestrului. O schimbare anunțată unilateral, fără consultarea studenților, încalcă acest drept.

Schimbarea ponderii notelor, trecerea de la examen scris la oral sau adăugarea unei probe noi, oricare necesită acordul studenților.

? Trebuie să cumpăr cursul profesorului ca să pot învăța?

Nu. Ai dreptul la suport de curs gratuit (notițe, prezentări sau alte materiale care rezumă conținutul predat), în format fizic sau electronic, în limba de predare a disciplinei, în primele două săptămâni de la începerea semestrului. Ai acces gratuit și la toate materialele didactice din bibliotecile universitare sau de pe site-ul facultății.

? Pot alege disciplinele opționale pe care le urmez?

Da. Ai posibilitatea de a alege dintre minimum două variante de discipline opționale, conform planului de învățământ al programului tău.

? Pot refuza să particip la activități dacă sunt prea multe într-o zi?

Da. Poți refuza să participi la mai mult de 8 ore de activități didactice pe zi. Acest drept te protejează de supraîncărcare, inclusiv în perioadele aglomerate de dinaintea sesiunii.

Dacă ai în orar mai mult de 8 ore de activități didactice într-o singură zi, ai dreptul legal să refuzi participarea la orele ce depășesc această limită. Poți aduce în vedere problema încă de la începutul semestrului pentru a propune reorganizarea orarului.

DREPTURI LEGATE DE EVALUARE

? Am primit nota 6 și nu înțeleg de ce. Ce pot face?

Ai la dispoziție doi pași:

1. Cere baremul. Ai dreptul de a cunoaște baremul de evaluare și toate informațiile necesare pentru a-ți valida nota, în termen de maximum 24 de ore de la finalizarea evaluării.
2. Cere feedback personalizat. Ai dreptul, la cerere, la feedback din partea cadrului didactic în urma evaluării, pentru a înțelege exact unde ai pierdut puncte.

Dacă profesorul refuză să îți arate baremul, solicită-l în scris, invocând dreptul tău. Dacă refuză în continuare, prezintă situația reprezentantului de an, unui student reprezentant sau prodecanului pe relația cu studenții.

? Vreau să contest nota. Cum funcționează? Nu o să-mi scadă nota „de ciudă”?

La examenele scrise, ai dreptul de a contesta nota. Garanțiile tale sunt:

- Contestația este soluționată de o comisie din care nu fac parte cadrele didactice care au evaluat inițial.
- Ai dreptul să fii prezent la soluționarea contestației, dacă soliciți acest lucru.

Contestația merge la o comisie separată, nu la profesorul care te-a notat. Verifică în regulamentul universității termenul de depunere (de regulă 24–48 de ore de la afișarea rezultatelor).

Contestația se aplică examenelor scrise. La probele orale, evaluarea nu poate fi reconstituită; de aceea, este important ca examinarea orală să se desfășoare transparent.

? Pot fi consultat cu privire la programarea datelor de examen?

Da. Ai dreptul de a fi consultat cu privire la programarea datelor de evaluare. În practică, programarea se stabilește, de regulă, împreună cu reprezentantul de grupă/an. Implică-te sau transmite-i preferințele tale.

? Mă tem să spun ce cred despre un curs. Cum pot da feedback fără consecințe?

Prin evaluarea semestrială anonimă. Ai dreptul de a evalua anonim cursurile, seminarele, lucrările practice, prestația cadrelor didactice și aspectele organizatorice. Anonimatul este garantat tocmai pentru ca opinia ta să nu poată atrage consecințe negative asupra ta.

DREPTURI LEGATE DE TUTORAT ȘI ADAPTAREA LA MEDIUL UNIVERSITAR

? De unde pot afla tot ce trebuie să știu la începutul facultății?

La începutul anului I, ai dreptul la un „Ghid al studentului” care să conțină informații despre:

- disciplinele studiate și planul de învățământ;
- drepturile și obligațiile studentului;
- serviciile pentru studenți disponibile în universitate;
- procedurile de evaluare și cuantumul taxelor;
- baza materială a universității și facultății;
- asociațiile studențești, burse și alte forme de sprijin financiar;
- facilități, subvenții și mobilități studențești.

? Există cineva care să mă îndrume de-a lungul anului universitar?

Da. Ai dreptul la un îndrumător/tutore de an/serie/grupă din rândul cadrelor didactice ale facultății și acces la datele lui de contact. Tutorele te poate ajuta să deslușești procedurile universitare, să înțelegi regulamentele și să medieze eventuale situații conflictuale.

? Există servicii de consiliere gratuite?

Da. Ai dreptul la servicii gratuite de informare și consiliere academică, profesională, psihologică și socială, conexe activității de învățământ. De asemenea, ai dreptul la consultații cu cadrele didactice care predau în semestrul respectiv, dacă nu ai înțeles materia înainte de examen.

Nu lăsa sesiunea să te copleșească. Consultă tutorele sau serviciul de consiliere psihologică din timp, deoarece acestea există tocmai pentru astfel de momente.

DREPTURI LEGATE DE ACCESUL LA RESURSE ȘI INFORMAȚII

? La ce resurse de studiu am acces gratuit?

Beneficiezi de:

- Acces gratuit la bibliotecile universitare și bibliotecile centrale universitare;
- Acces la software specializat pentru stabilirea gradului de similitudine, pus la dispoziție de universitate (în general disponibil pentru lucrările de finalizarea studiilor, însă poți verifica modul de aplicare din universitatea ta);
- Acces gratuit la internet wireless în întreg spațiul universitar, care să permită accesul la activități didactice și educaționale;
- Acces gratuit la materialele didactice disponibile pe site-ul facultății.

? Cum pot accesa documentele și hotărârile universității?

Ai dreptul la acces la regulamente, hotărâri, decizii, procese-verbale și alte documente ale universității. Orice decizie care se ia în universitate trebuie să fie transparentă și accesibilă oricărei persoane interesate, în special celor asupra cărora se aplică.

De asemenea, ai acces la situația ta școlară personală în orice moment.

? Actele de studii și adeverințele sunt gratuite?

Da. Ai dreptul de a primi acte de studii gratuit, în limba română și într-o limbă de circulație internațională. Ai dreptul și de a primi gratuit orice act care atestă statutul de student (adeverințe, carnete sau legitimații).

DREPTURI LEGATE DE MOBILITATE

? Pot studia o perioadă în altă țară sau altă universitate?

Da. Ai acces la oportunități de mobilitate naționale și internaționale. Mai mult, ai dreptul la cel puțin o prezentare publică despre programele de mobilitate disponibile în facultate/universitate și la informare și consiliere gratuite pentru accesarea acestora.

? Pot să mă transfer definitiv la altă universitate?

Da. Ai dreptul la mobilitate definitivă (transfer) de la o universitate la alta, conform procedurilor stabilite de legislația în vigoare și regulamentele instituționale.

DREPTURI LEGATE DE ACTIVITATEA DE PRACTICĂ

? Cine acoperă costurile practicii dacă se desfășoară în altă localitate?

Ai dreptul de a beneficia de acoperirea costurilor pentru efectuarea practicii comasate (cheltuieli de masă, cazare și transport), dacă practica se desfășoară în afara centrului universitar.

? Cum pot alege partenerul de practică?

Ai dreptul la o prezentare a partenerilor de practică disponibili în domeniul tău de studii, pentru a putea face o alegere informată. De asemenea, ai dreptul la un tutore de practică care să te îndrume pe parcursul stagiului.

? Pot da feedback despre calitatea stagiului de practică?

Da. Ai dreptul de a evalua calitatea stagiului de practică și de a sesiza deficiențe cu privire la partenerul de practică. Vocea ta contribuie la îmbunătățirea condițiilor pentru viitorii studenți.

? Beneficiez de cazare în cămin pe durata practicii obligatorii?

Da. Ai dreptul de a beneficia de cazare în căminele studențești pe perioada efectuării practicii obligatorii, dacă aceasta se desfășoară în afara localității tale de domiciliu.

DREPTURI SOCIALE

? La ce tip de asistență medicală am acces ca student?

Ai dreptul la asistență medicală, stomatologică și psihologică gratuită în cabinetele medicale și stomatologice din universități, în policlinici și unități spitalicești.

? Ce tipuri de burse pot accesa?

Sistemul de burse include mai multe categorii:

- **Burse sociale:** minimum 925 lei/lună, pentru studenți cu venituri reduse sau în situații speciale (orfani, dizabilități, boli grave etc.);
- **Burse de performanță:** cu quantum stabilit de universitate, mai mare decât cel al bursei sociale;
- **Burse de studiu:** pentru masteratul didactic și pentru învățământ dual, în funcție de domeniu;
- **Burse sociale ocazionale:** pentru cheltuieli neprevăzute (îmbrăcăminte, maternitate, deces);
- **Burse de performanță sportivă și burse speciale:** în funcție de activitățile desfășurate, acordate conform criteriilor stabilite de universitate;
- **Alte burse stabilite la nivel de universitate.**

Interesează-te la secretariat sau la studenții reprezentanți despre termenele de depunere a dosarelor de bursă. Poți urmări și site-ul facultății/universității și alte canale de comunicare folosite în universitatea/facultatea ta pentru a sta la curent cu informațiile legate de burse sau alte măsuri de sprijin.

? Ce reduceri de transport am ca student?

Ai reducere de 90% la transport, dacă ești la formă de zi și ai sub 30 de ani:

- La transportul public local în comun și cu metroul (în 2025 și 2026, doar în localitatea unde studiezi);
- La transportul intern auto și feroviar, clasa a II-a (în 2025 și 2026, doar pe ruta dintre domiciliu și localitatea unde studiezi).

? Pot fi scutit de plata taxelor de școlarizare?

Poți solicita scutiri parțiale sau totale de la plata taxelor de școlarizare, în baza criteriilor sociale stabilite de universitate. Interesează-te la secretariat sau la studenții reprezentanți despre proceduri și termene.

Taxele restante pot bloca intrarea la examen sau eliberarea documentelor. Verifică-ți situația financiară înainte de sesiune!

? Ce reduceri culturale și sportive am?

Beneficiezi de reducere de 75% la tarifele pentru accesul la muzee, concerte, spectacole de teatru, operă, film, la bazele sportive publice și la alte manifestări culturale și sportive organizate de instituții publice.

DREPTURI ALE PERSOANELOR CU DIZABILITĂȚI ȘI/SAU CERINȚE EDUCAȚIONALE SPECIALE

? Am o dizabilitate. Pot susține examenul în alt format?

Da. Ai dreptul la metode de admitere și de evaluare adaptate, inclusiv pe suport audio-video și digital, în limbaj Braille sau în orice alt format accesibil nevoilor tale. Normele de accesibilizare pentru persoanele cu dizabilități sunt aprobate la nivel național, prin OME nr. 4481/2024, și trebuie respectate în toate universitățile.

Discută din timp cu profesorii și contactează înainte de sesiune secretariatul facultății sau structura responsabilă de studenții cu dizabilități, pentru ca adaptările să poată fi organizate.

? Ce alte forme de sprijin există pentru studenții cu dizabilități?

Ai dreptul la:

- Servicii de informare și comunicare adaptate, inclusiv site-uri universitare accesibilizate;
- Acces adaptat în toate spațiile universității (săli, cămine, servicii complementare);
- Acces gratuit cu autoturismul în campusul universitar și asigurarea unui loc de parcare;
- Prioritate la cazare în căminele studențești;
- Asistență și sprijin în desfășurarea activităților didactice și a practicii de specialitate;
- Acces la resurse educaționale adaptate;
- Acces gratuit la dispozitive/echipamente/software-uri asistive;
- Reducere de 50% (la cerere) a tarifelor pentru cazare și masă la cantine;
- Serviciile unui interpret de limbaj mimico-gestual sau ale altor specialiști în lucrul cu persoane cu dizabilități/CES;

- Dreptul la un însoțitor în timpul activităților didactice sau al examenelor;
- Scutirea absențelor datorate participării la controale medicale.

DREPTURI LEGATE DE PARTICIPAREA ÎN LUAREA DECIZIILOR

? Studenții au cu adevărat un cuvânt de spus în universitate?

Da, studenții sunt considerați parteneri ai universităților. Universitățile cooperează cu organizațiile studențești și studenții reprezentanți și organizează periodic consultări pentru aspecte privind dezvoltarea învățământului. Studenții sunt reprezentați în toate structurile consultative și decizionale din universități și facultăți.

? În ce structuri sunt reprezentați studenții?

Ai dreptul de a alege și de a fi ales ca reprezentant în:

- Consiliul de administrație: există un student reprezentant;
- Senatul universitar: 25% dintre membri sunt studenți;
- Consiliul facultății: minimum 25% dintre membri sunt studenți;
- Consiliul pentru studiile universitare de doctorat: minimum 25% dintre membri sunt studenți;
- Consiliul școlii doctorale: există cel puțin un student;
- Comisia de etică: minimum 25% dintre membri sunt studenți;
- Comisia pentru evaluarea și asigurarea calității: minimum 25% dintre membri sunt studenți.

Studenții trebuie să fie reprezentați și în alte comisii ce țin de activitatea studențească: comisiile de acordarea burselor, de repartizarea locurilor în cămine, de alocarea locurilor în taberele studențești etc.

? Cum aflu ce se hotărăște în structurile de conducere?

Ai dreptul de a fi informat și consultat de reprezentanții tăi în legătură cu hotărârile votate în structurile de conducere ale universității. De asemenea, aceste hotărâri sunt publice, pe site-ul universității/facultății tale. Ai, totodată, dreptul de a evalua anual, în mod anonim, activitatea studenților reprezentanți.

DREPTURI LEGATE DE ACTIVITĂȚI EXTRACURRICULARE

? Pot înființa un club sau o organizație studențească?

Da. Ai dreptul de a înființa structuri sau organizații studențești, ateliere, cluburi, cercuri, cenacluri, formații artistice și sportive sau publicații în cadrul universității.

? Am acces la spațiile universitare pentru activități în afara orelor?

Da. Ai acces gratuit în spațiile universitare pentru a organiza proiecte pentru studenți sau pentru a derula activități extracurriculare, în afara orarului activităților didactice.

? Pot folosi bazele sportive ale universității gratuit?

Da. Ai acces gratuit la bazele sportive și bazinele de înot ale universității (dacă există), în afara orarului activităților didactice programate în aceste spații.

De asemenea, poți beneficia de locuri în tabere studențești finanțate de la bugetul de stat sau din bugetele universităților.

OBLIGAȚIILE TALE

? Ce obligații am ca student?

Drepturile vin la pachet cu responsabilități. Iată principalele tale obligații:

Obligație	Ce înseamnă în practică
Lucrări originale	Lucrările de seminar, proiectele și tezele trebuie elaborate de tine. Plagiatul sau folosirea nedeclarată a surselor poate atrage sancțiuni disciplinare, până la exmatriculare.
Respectarea drepturilor de autor	Citează corect toate sursele folosite. Universitatea îți poate pune la dispoziție software de verificare a similitudinii, așa că folosește-l înainte de predare.
Îndeplinirea sarcinilor specifice disciplinelor tale	Respectă planul de învățământ și fișele de disciplină: asigură-te că ai prezență unde e obligatorie și predă temele și proiectele la termenele stabilite.
Respectarea codului de etică	Fără copiat, fără fraude la examen, fără substituie de persoană la evaluări etc.
Sesizarea neregulilor	Dacă observi nereguli în procesul de învățământ (comise de colegi sau de cadre didactice), ai obligația să le semnalezi.
Angajamentele financiare	Taxele restante (de școlarizare, de cazare, de reexaminare etc.) pot bloca intrarea în examen (inclusiv finalizarea studiilor), așa că verifică-ți situația financiară înainte de sesiune.

Conduită în spațiul universitar	Respectarea curățeniei, liniștii și ordinii și participarea la activități academice fără a fi sub influența alcoolului sau a altor substanțe interzise.
------------------------------------	---

CUI MĂ ADRESEZ DACĂ ÎMI ESTE ÎNCĂLCAT UN DREPT?

? Ce fac dacă consider că un drept al meu a fost încălcat?

Urmează acești pași, în ordine:

Pasul 1: Documentează

Păstrează dovezi: anunțuri scrise, e-mailuri, capturi de ecran din platforma de e-learning, fișa disciplinei.

Pasul 2: Clarifică direct

Multe situații se rezolvă printr-o discuție respectuoasă cu cadrul didactic, pentru că uneori e vorba de o simplă neînțelegere.

Pasul 3: Escaladează gradual

	Cui mă adresez	Când
1	Reprezentant de an/grupă/serie	Pentru a cunoaște/clarifica procedurile
2	Studenti reprezentanți în Consiliul facultății sau Senat	Dacă pasul 1 nu rezolvă situația
3	Organizații studențești reprezentative	Sprijin colectiv și consiliere
4	Tutore/îndrumător de an	Mediere cu cadrele didactice (după ce ai purtat o discuție cu cadrul didactic în cauză)
5	Prodecan pe relația cu studenții	Probleme administrative sau de evaluare, nerezolvate în alte moduri
6	Comisia de etică	Încalcări ale eticii și deontologiei universitare

Exemplu: profesorul refuză să îți arate baremul după examen. (1) Îți soliciți baremul în scris, invocând dreptul tău de a-l cunoaște în maximum 24 de ore. (2) Dacă refuză, anunți reprezentantul de an și poți discuta cu tutorele de an. (3) Păstrezi toată corespondența ca dovadă.

ACTE NORMATIVE RELEVANTE LA NIVEL NAȚIONAL

Drepturile menționate în acest ghid sunt reglementate prin:

- Legea învățământului superior nr. 199/2023, cu modificările și completările ulterioare → <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/309186>
- OME nr. 4394/2024 privind aprobarea Codului drepturilor și obligațiilor studentului → https://www.edu.ro/sites/default/files/OM_4394-2024.pdf
- OME nr. 4481/2024 pentru aprobarea Normelor privind accesibilizarea învățământului superior pentru persoanele cu dizabilități → https://www.edu.ro/sites/default/files/Ordin_4481-2024.pdf

